T084 TKL 2 (40) 1509 Luận Đại Trí Độ-Giải Thích Phẩm 20-Phát Thú P2

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 50 517

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ QUYEÅN 50

GIAÛI THÍCH PHAÅM HAI MÖÔI: PHAÙT THUÙ Phaàn 2

KINH: Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc ngaõ? Vì roát raùo voâ ngaõ. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc chuùng sinh, khoâng chaáp tröôùc maïng soáng, khoâng chaáp tröôùc chuùng soá, cho ñeán keû bieát, keû thaáy? Vì caùc phaùp roát raùo khoâng theå coù ñöôïc. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc ñoaïn kieán? Khoâng coù phaùp ñoaïn, vì caùc phaùp roát raùo khoâng sinh. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc thöôøng kieán? Vì neáu phaùp khoâng sinh laø khoâng coù thöôøng. Vì sao Boà-taùt khoâng neân thuû töôùng? Vì khoâng coù caùc phieàn naõo. Vì sao Boà-taùt khoâng neân chaáp taùc nhaân? Vì caùc kieán chaáp khoâng theå coù ñöôïc. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc danh saéc? Vì töôùng choã danh saéc khoâng coù. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc Naêm uaån, khoâng chaáp tröôùc Möôøi hai nhaäp, khoâng chaáp tröôùc Möôøi taùm giôùi? Vì taùnh caùc phaùp khoâng coù. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc ba coõi? Vì taùnh ba coõi khoâng coù. Vì sao Boà-taùt khoâng neân khôûi taâm chaáp tröôùc? Vì sao Boà-taùt khoâng neân khôûi taâm nguyeän? Vì sao Boà-taùt khoâng neân khôûi taâm nöông töïa? Vì caùc phaùp aáy taùnh khoâng coù. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc yù kieán nöông Phaät? Vì khôûi yù kieán nöông thì khoâng thaáy Phaät. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc yù kieán nöông Phaùp? Vì Phaùp khoâng theå thaáy.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 50 518

Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc yù kieán nöông Taêng? Vì Taêng töôùng voâ vi khoâng theå nöông. Vì sao Boà-taùt khoâng chaáp tröôùc yù kieán nöông Giôùi? Vì toäi voâ toäi ñeàu khoâng theå chaáp tröôùc. AÁy laø Boà-taùt an truï trong ñòa thöù baûy coù hai möôi phaùp khoâng neân chaáp tröôùc. Vì sao Boà-taùt neân ñaày ñuû Khoâng? Vì ñaày ñuû caùc phaùp töï töôùng khoâng. Vì sao Boà-taùt chöùng Voâ

töôùng? Vì khoâng nieäm caùc töôùng. Vì sao Boà-taùt bieát voâ taùc? Vì ñoái vôùi ba coõi khoâng coù taïo taùc. Vì sao Boà-taùt ba phaàn thanh tònh? Vì ñaày ñuû Möôøi thieän ñaïo. Vì sao Boà-taùt ñoái vôùi heát thaûy chuùng sinh, trí tueä vaø töø-bi ñaày ñuû? Vì ñöôïc taâm ñaïi töø-bi. Vì sao Boà-taùt khoâng nieäm heát thaûy chuùng sinh? Vì theá giôùi thanh tònh ñaày ñuû. Vì sao Boà-taùt bình ñaúng quaùn heát thaûy phaùp? Vì ñoái vôùi caùc phaùp khoâng toån giaûm vaø taêng ích. Vì sao Boà-taùt bieát caùc phaùp thaät töôùng? Vì thaät töôùng caùc phaùp voâ tri. Vì sao Boà-taùt ñöôïc voâ sinh phaùp nhaãn? Vì caùc phaùp khoâng sinh khoâng dieät, khoâng khôûi nhaãn. Vì sao Boà-taùt ñöôïc voâ sinh trí? Vì bieát danh vaø saéc chaúng sinh. Vì sao Boà-taùt noùi caùc phaùp nhaát töôùng? Vì nhaát taâm khoâng haønh theo hai töôùng. Vì sao Boà-taùt phaù töôùng phaân bieät? Vì heát thaûy phaùp khoâng phaân bieät. Vì sao Boà-taùt chuyeån öùc töôûng? Vì voâ töôûng lôùn nhoû ñeàu chuyeån vaäy. Vì sao Boà-taùt chuyeån thaáy? Vì caùi thaáy ñoái vôùi Thanh-vaên, Bích- chi Phaät chuyeån. Vì sao Boà-taùt chuyeån phieàn naõo? Vì döùt caùc phieàn naõo. Vì sao Boà-taùt ñöôïc ñòa vò ñònh tueä bình ñaúng? Vì ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Vì sao Boà-taùt ñieàu phuïc yù? Vì ñoái vôùi ba coõi khoâng lay ñoäng. Vì sao Boà-taùt taâm tòch dieät? Vì cheá phuïc saùu caên. Vì sao Boà-taùt ñöôïc trí voâ ngaïi? Vì ñöôïc Phaät nhaõn. Vì sao Boà-taùt khoâng nhieãm aùi? Vì boû saùu traàn. AÁy laø Boà-taùt truù trong ñòa thöù baûy ñaày ñuû hai möôi phaùp.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 50 519

Theá naøo laø Boà-taùt thuaän vaøo taâm chuùng sinh? Laø Boà-taùt laáy nhaát taâm bieát heát thaûy taâm taâm soá phaùp cuûa chuùng sinh. Theá naøo laø Boà-taùt daïo chôi caùc thaàn thoâng? Laø duøng thaàn thoâng aáy ñi töø moät coõi Phaät ñeán moät coõi Phaät, cuõng khoâng khôûi töôûng coõi Phaät. Theá naøo laø Boà-taùt quaùn caùc coõi Phaät? Laø töï ôû coõi mình thaáy voâ löôïng coõi Phaät, cuõng khoâng coù töôûng coõi Phaät. Theá naøo laø Boà-taùt töï trang nghieâm coõi Phaät mình nhö coõi Phaät ñaõ ñöôïc thaáy? Laø ôû, ñòa vò Chuyeån luaân Thaùnh vöông, ñi khaép ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi ñeå töï trang nghieâm. Theá naøo laø Boà-taùt nhö thaät quaùn thaân Phaät? Laø nhö thaät quaùn phaùp thaân. AÁy laø Boà-taùt truù ôû ñòa thöù taùm ñaày ñuû naêm phaùp. Theá naøo laø Boà-taùt bieát caùc caên cao thaáp? Boà-taùt truù ôû möôøi löïc cuûa Phaät, bieát caùc caên thaáp cuûa taát caû chuùng sinh. Theá naøo laø Boà-taùt laøm thanh tònh theá giôùi Phaät? Laø laøm thanh tònh chuùng sinh vaäy. Theá naøo laø Boà-taùt truï nhö huyeãn Tam-muoäi? Laø truù ôû Tam-muoäi aáy, thaønh bieän ñöôïc heát moïi söï, cuõng khoâng sinh taâm töôùng. Theá naøo laø Boà-taùt thöôøng vaøo Tam-muoäi? Laø Boà-taùt ñöôïc Tam- muoäi quaû baùo sinh. Theá naøo laø Boà-taùt theo thieän caên thích öùng cuûa chuùng sinh maø thoï thaân? Laø Boà-taùt bieàt chuùng sinh coù thieän caên ñöôïc sinh phaùt maø vì hoï thoï thaân, ñeå thaønh töïu chuùng sinh. AÁy laø Boà-taùt truù ôû ñòa thöù taùm ñaày ñuû naêm phaùp. Theá naøo laø Boà-taùt thoï laõnh phaàn ñoä chuùng sinh trong voâ bieân theá giôùi? Laø Boà-taùt ñoä thoaùt chuùng sinh ñaùng ñöôïc ñoä trong möôøi phöông voâ löôïng theá giôùi nhö phaùp cuûa chö Phaät. Theá naøo laø Boà-taùt ñöôïc nhö sôû nguyeän? Laø Saùu Ba-la-maät ñaày ñuû. Theá naøo laø

Boà-taùt bieát ngoân ngöõ cuûa caùc trôøi, roàng, Daï-xoa, Caøn- thaùt-baø? Laø do söùc töø voâ ngaïi bieän. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu thai sinh? Laø Boà-taùt ñôøi ñôøi thöôøng hoùa sinh. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu gia ñình? Laø Thöôøng sinh vaøo ñaïi gia. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu nôi sinh? Laø hoaëc sinh vaøo nhaø Saùt-lôïi, hoaëc sinh vaøo nhaø Baø-la-moân. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu doøng hoï? Laø Boà-taùt sinh theo doøng hoï

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 50 520 ñaõ sinh ra trong quaù khöù. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu quyeán thuoäc? Quyeán thuoäc thuaàn laø caùc Ñaïi Boà-taùt. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu khi sinh ra? Laø khi sinh ra coù aùnh saùng chieáu khaép voâ löôïng voâ bieân theá giôùi, cuõng khoâng chaáp thuû töôùng aáy. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu xuaát gia? Laø khi xuaát gia coù voâ löôïng traêm ngaøn öùc chö thieân theo haàu xuaát gia, caùc chuùng sinh aáy chaéc chaén ñeán Tam thöøa. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu caây Phaät trang nghieâm? Laø caây Boà-ñeà aáy laáy vaøng roøng laøm goác, baûy baùu laøm thaân caây, thôù, caønh, laù; aùnh saùng cuûa thaân caây, thôù, caønh, laù chieáu khaép möôøi phöông voâ soá ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi. Theá naøo laø Boà-taùt thaønh töïu ñaày ñuû heát thaûy coâng ñöùc thieän caên? Laø Boà-taùt ñöôïc chuùng sinh thanh tònh, coõi Phaät cuõng tònh. AÁy laø Boà-taùt truù ôû ñòa thöù chín ñaày ñuû möôøi hai phaùp. Theá naøo laø Boà-taùt truù ôû ñòa thöù möôøi, neân bieát Boà-taùt aáy nhö Phaät? Neáu Boà-taùt ma-ha-taùt ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, boán choã quaùn nieäm, cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung, Trí nhaát thieát chuûng ñaày ñuû vieân maõn, döùt heát thaûy phieàn naõo vaø taäp khí, aáy laø Boà-taùt ma-ha-taùt truù ôû ñòa thöù möôøi, neân bieát Boà-taùt aáy nhö Phaät. Tu-boà-ñeà! Boà-taùt ma-ha-taùt truù trong möôøi ñòa aáy, do söùc phöông tieän (voâ sôû ñaéc – ND) neân haønh Saùu Ba-la-maät, Boán choã quaùn nieäm cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung, traûi qua Caøn-tueä ñòa, Taùnh ñòa, Baùt nhaãn ñòa, Kieán ñòa, Baït ñòa, Ly duïc ñòa, Dó taùc ñòa, Bích-chi Phaät ñòa, Boà-taùt ñòa; qua khoûi chín ñòa aáy, truù ôû Phaät ñòa, aáy laø Boà-taùt möôøi ñòa cuûa Boà-taùt. Tu-boà-ñeà! Nhö vaäy laø Boà-taùt ma-ha-taùt phaùt taâm thuù höôùng Ñaïi thöøa. LUAÄN: Luaän giaû noùi: Ngaõ v.v... hai möôi phaùp khoâng theå coù ñöôïc neân khoâng chaáp tröôùc. Lyù do khoâng theå coù ñöôïc nhö tröôùc ñaõ noùi. Chaáp ngaõ cho ñeán keû bieát, keû thaáy, chaáp Phaät, chaáp taêng laø nhieáp vaøo chuùng sinh, caùc kieán chaáp aáy khoâng neân chaáp tröôùc. Coøn chaáp ñoa- ïn, chaáp thöôøng cho ñeán chaáp giôùi, laø nhieáp vaøo phaùp khoâng, neân khoâng neân chaáp tröôùc. Hoûi: Caùc kieán chaáp khaùc coù theå bieát, coøn kieán chaáp veà nhaân theá naøo? Ñaùp: Heát thaûy phaùp höõu vi, trieån chuyeån laøm nhaân laøm quaû. Ñoái vôùi phaùp aáy taâm ñaém tröôùc thuû töôùng sinh chaáp kieán, aáy goïi laø kieán

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 50 521

chaáp veà nhaân. Ñoù laø chaúng phaûi nhaân maø noùi nhaân; hoaëc chaáp nhaân vaø quaû laø moät, laø khaùc v.v... Ñaày ñuû khoâng laø, neáu Boà-taùt tu haønh ñuû möôøi taùm khoâng aáy goïi laø ñaày ñuû khoâng. Laïi nöõa, tu haønh hai khoâng laø

chuùng sinh khoâng vaø phaùp khoâng, aáy goïi laø ñaày ñuû khoâng. Laïi nöõa, neáu Boà-taùt tu ñöôïc roát raùo khoâng maø khoâng ñaém tröôùc roát raùo khoâng aáy, goïi laø ñaày ñuû khoâng. Hoûi: Neáu nhö vaäy, côù sao trong Kinh treân ñaây Phaät chæ noùi töï töôùng khoâng? Ñaùp: Ba thöù khoâng laø chuùng sinh khoâng, phaùp khoâng, roát raùo khoâng, ñeàu laø töï töôùng khoâng. Vì Boà-taùt truù ôû ñòa thöù saùu coù phöôùc ñöùc neân lôïi caên, lôïi caên neân phaân bieät thuû töôùng caùc phaùp. Vì vaäy, ôû trong ñòa thöù baûy laáy töï töôùng khoâng laøm ñaày ñuû khoâng. Phaät hoaëc coù khi noùi höõu vi khoâng, voâ vi khoâng, goïi laø ñaày ñuû khoâng. Hoaëc coù khi noùi "baát khaû ñaéc khoâng" laø ñaày ñuû khoâng. Chöùng voâ töôùng laø, voâ töôùng töùc Nieát-baøn, coù theå chöùng khoâng theå tu; khoâng theå tu neân khoâng ñöôïc noùi laø bieát, vì voâ löôïng voâ bieân khoâng theå phaân bieät neân khoâng theå laø ñaày ñuû. Bieát voâ taùc laø, ba vieäc khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, tuy ñeàu chung laø bieát, song hai vieäc laø khoâng, voâ töôùng thay ñoåi nghóa maø laäp teân laø tu khoâng, chöùng voâ töôùng, coøn voâ taùc thì chæ coù bieát teân thoâi. Ba phaàn thanh tònh laø, Möôøi thieän ñaïo goàm thaân ba, mieäng boán, yù ba, aáy goïi laø ba phaàn. Giaûi thoaùt moân, treân ñaõ noùi neân ôû ñaây khoâng noùi laïi. Ba phaàn thanh tònh laø, hoaëc coù ngöôøi nghieäp thaân thanh tònh, ng- hieäp mieäng khoâng thanh tònh; nghieäp mieäng thanh tònh, nghieäp thaân khoâng thanh tònh; hoaëc nghieäp thaân, mieäng thanh tònh, nghieäp yù khoâng thanh tònh. Hoaëc coù theá gian ba nghieäp ñeàu thanh tònh maø chöa theå xa lìa chaáp tröôùc, coøn Boà-taùt aáy ba nghieäp thanh tònh laïi xa lìa chaáp tröôùc, aáy goïi laø ba phaàn thanh tònh. Ñaày ñuû trí töø-bi ñoái vôùi chuùng sinh laø, Töø-bi coù ba laø sinh duyeân, phaùp duyeân, voâ duyeân. Trong ñaây noùi voâ duyeân ñaïi bi goïi laø ñaày ñuû. Nghóa laø phaùp khoâng cho ñeán thaät töôùng cuõng khoâng, aáy goïi laø voâ duyeân ñaïi bi. Boà-taùt saâu vaøo thaät töôùng, vaäy sau thöông nghó ñeán chuùng sinh; thí nhö ngöôøi coù moät ngöôøi con, ñöôïc vaät baùu toát, taâm raát thöông töôûng, muoán laáy ñem cho.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 50 522

Khoâng nghó ñeán heát thaûy chuùng sinh laø, vì ñaày ñuû theá giôùi thanh tònh. Hoûi: Neáu khoâng nghó ñeán chuùng sinh laøm sao coù theå laøm thanh tònh coõi Phaät? Ñaùp: Boà-taùt khieán chuùng sinh truù ôû Möôøi thieän ñaïo, laø trang ng- hieâm coõi Phaät. Tuy trang nghieâm maø chöa ñöôïc voâ ngaïi trang nghieâm. Nay Boà-taùt giaùo hoùa chuùng sinh maø khoâng thuû töôùng chuùng sinh neân caùc thieän caên phöôùc ñöùc thanh tònh, caùc thieän caên phöôùc ñöùc thanh tònh aáy laø voâ ngaïi trang nghieâm. Bình ñaúng quaùn heát thaûy phaùp laø nhö ñaõ noùi trong phaåm Phaùp ñaúng nhaãn. Trong ñaây Phaät töï noùi ñoái vôùi caùc phaùp khoâng thaáy theâm bôùt. Bieát thaät töôùng caùc phaùp laø, nhö tröôùc ñaõ nhieàu caùch noùi roäng. Voâ sinh phaùp nhaãn laø, ñoái vôùi thaät töôùng caùc phaùp khoâng sinh khoâng dieät, tin thoï thoâng suoát voâ ngaïi khoâng thoái chuyeån, aáy goïi laø Voâ sinh nhaãn. Voâ sinh trí laø, daàu nhaãn sau trí; thoâ laø nhaãn, teá laø trí. ÔÛ ñaây Phaät töï noùi trí bieát danh vaø saéc baát sinh. Noùi caùc phaùp moät töôùng laø, Boà-taùt bieát trong ngoaøi möôøi hai nhaäp ñeàu laø löôùi ma, hö doái khoâng

thaät, saùu thöùc sinh töø trong ñoù cuõng laø löôùi ma, hö doái. Theá naøo laø thaät? Duy phaùp khoâng hai, khoâng maét, khoâng saéc, cho ñeán khoâng yù khoâng phaùp v.v... goïi laø thaät. Khieán chuùng sinh xa lìa möôøi hai nhaäp neân thöôøng duøng nhieàu nhaân duyeân noùi phaùp khoâng hai aáy. Phaù töôùng phaân bieät laø, Boà-taùt truù ôû trong phaùp khoâng hai aáy, phaù caùc phaùp sôû duyeân phaân bieät trai gaùi, daøi ngaén, lôùn nhoû v.v... Chuyeån öùc töôûng laø, phaù noäi taâm öùc töôûng phaân bieät caùc phaùp. Chuyeån kieán laø, Boà-taùt tröôùc chuyeån caùc taø kieán, ngaõ kieán, bieân kieán v.v... vaäy sau môùi vaøo ñaïo. Nay chuyeån phaùp kieán, Nieát-baøn kieán, vì caùc phaùp khoâng coù töôùng nhaát ñònh. Chuyeån Nieát-baøn laø, chuyeån Thanh-vaên, Bích-chi Phaät kieán maø thaúng ñeán Phaät ñaïo. Chuyeån phieàn naõo laø, Boà-taùt laáy löïc phöôùc ñöùc, trì giôùi, chieát phuïc phieàn naõo thoâ, an oån haønh ñaïo, chæ coøn coù aùi, kieán, maïn vi teá, nay cuõng xa lìa phieàn naõo vi teá. Laïi nöõa, Boà-taùt duøng trí tueä thaät quaùn phieàn naõo aáy töùc laø thaät töôùng; ví nhö ngöôøi coù thaàn thoâng, hay chuyeån baát tònh thaønh tònh. Ñòa vò ñònh tueä bình ñaúng laø, Boà-taùt ôû ba ñòa ñaàu tueä nhieàu ñònh ít, chöa theå nhieáp taâm; ba ñòa keá tieáp ñònh nhieàu tueä ít, vì vaäy neân khoâng

vaøo ñöôïc Boà-taùt vò. Nay chuùng sinh khoâng, phaùp khoâng, ñònh tueä bình ñaúng neân coù theå an oån haønh Boà-taùt ñaïo, töø ñòa vò baát thoái daàn daàn ñeán ñöôïc ñòa vò Trí nhaát thieát chuûng. Ñieàu yù laø, Boà-taùt tröôùc öùc nieäm giaø, beänh, cheát, ba aùc ñaïo, thöông xoùt chuùng sinh neân ñieàu phuïc taâm yù, khieán bieát thaät töôùng caùc phaùp, khoâng ñaém tröôùc ba coõi, khoâng ñaém tröôùc ba coõi neân taâm yù ñieàu phuïc. Taâm tòch dieät laø, Boà-taùt vì Nieát-baøn neân ñoái vôùi naêm duïc chieát phuïc naêm thöùc. Vì yù thöùc khoù chieát phuïc, neân nay truù ôû ñòa thöù baûy, yù thöùc tòch dieät. Trí voâ ngaïi laø, Boà-taùt ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñoái vôùi caùc phaùp thaät chaúng thaät, ñöôïc voâ ngaïi. Ñöôïc ñaïo tueä aáy, ñöa heát thaûy chuùng sinh khieán vaøo thaät phaùp, ñöôïc giaûi thoaùt voâ ngaïi, ñöôïc Phaät nhaõn, ñoái vôùi heát thaûy phaùp voâ ngaïi. Hoûi: Trong ñòa thöù baûy côù sao noùi ñöôïc Phaät nhaõn? Ñaùp: Trong aáy haõy hoïc Phaät nhaõn ñoái vôùi caùc phaùp voâ ngaïi, gioáng nhö Phaät nhaõn. Chaúng nhieãm aùi laø, Boà-taùt tuy truù ôû ñòa thöù baûy ñöôïc löïc trí tueä, song coøn coù nhaân duyeân ñôøi tröôùc, neân coù nhuïc thaân naøy. Khi vaøo thieàn ñònh thì khoâng nhieãm ñaém, khi ra thieàn ñònh thì coù taäp khí nhieãm ñaém, tuøy theo maét thòt troâng thaáy, thaáyngöôøi ñeïp thì thaân aùi; hoaëc aùi tröôùc tueä thaät phaùp cuûa ñòa thöù baûy, cho neân Phaät daïy haønh taâm xaû ñoái vôùi saùu traàn, khoâng thuû laáy töôùng toát xaáu (xong Ñòa thöù baûy). Thuaän vaøo taâm chuùng sinh laø, Boà-taùt ôû trong ñòa thöù taùm, quaùn thuaän theo choã taâm xu höôùng cuûa chuùng sinh, phaùt ñoäng tö duy, nieäm saâu quaùn thuaän, duøng trí tueä phaân bieät bieát chuùng sinh aáy vónh vieãn khoâng coù nhaân duyeân ñaéc ñoä, chuùng sinh aáy traûi qua voâ löôïng A-taêng- kyø kieáp, sau môùi ñaéc ñoä, chuùng sinh aáy traûi qua moät kieáp, hai kieáp, cho ñeán muoân kieáp môùi ñaéc ñoä; chuùng sinh

aáy traûi moät ñôøi, hai ñôøi, cho ñeán ñaéc ñoä ngay trong ñôøi naøy; chuùng sinh aáy hoaëc töùc thôøi ñaéc ñoä, laø thuaàn thuïc laø chöa thuaàn thuïc; ngöôøi aáy coù theå duøng Thanh-vaên thöøa maø ñoä thoaùt, ngöôøi aáy coù theå duøng Bích-chi Phaät thöøa maø ñoä thoaùt. Thí nhö löông y thaêm beänh, bieát saép laønh hoaëc coù theå trò hoaëc khoâng theå trò. Daïo chôi caùc thaàn thoâng laø, tröôùc ñöôïc caùc thaàn thoâng, nay ñöôïc daïo chôi töï taïi, ñi ñeán voâ löôïng voâ bieân theá giôùi. Boà-taùt khi ôû trong ñòa thöù baûy, muoán thuû chöùng Nieát-baøn. Baáy giôø coù caùc nhaân duyeân vaø chö Phaät möôøi phöông uûng hoä, trôû laïi sinh khôûi taâm muoán ñoä chuùng sinh, kheùo trang nghieâm thaàn thoâng, theo yù töï taïi, cho ñeán trong voâ löôïng voâ bieân theá giôùi, khoâng gì trôû ngaïi, thaáy caùc nöôùc Phaät, cuõng khoâng chaáp

thuû töôùng nöôùc Phaät. Xem caùc nöôùc Phaät laø, coù Boà-taùt duøng söùc thaàn thoâng bay ñeán möôøi phöông, xem caùc theá giôùi thanh tònh, thuû laáy töôùng aáy muoán töï trang nghieâm nöôùc mình; coù Boà-taùt ñöôïc Phaät ñem ñeán möôøi phöông chæ cho theá giôùi thanh tònh, thuû laáy töôùng theá giôùi thanh tònh, töï phaùt nguyeän tu haønh, nhö ñöùc Phaät Theá Töï Taïi Vöông ñem Tyø-kheo Phaùp Tích ñeán möôøi phöông chæ cho theá giôùi thanh tònh; hoaëc coù Boà-taùt töï ôû nöôùc mình, duøng thieân nhaõn thaáy theá giôùi thanh tònh ôû möôøi phöông, luùc ñaàu thuû laáy töôùng tònh, luùc sau ñöôïc taâm khoâng nhieãm tröôùc, neân trôû laïi boû. Töï trang nghieâm nöôùc mình nhö nöôùc Phaät ñaõ ñöôïc troâng thaáy nhö tröôùc ñaõ noùi. Ñòa thöù taùm naøy goïi laø Chuyeån luaân ñòa, gioáng nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông cöôõi xe baùu ñi ñeán ñaâu cuõng khoâng bò chöôùng ngaïi, khoâng coù oaùn ñòch, Boà-taùt ôû trong ñòa naøy hay möa phaùp baûo laøm maõn nguyeän chuùng sinh, khoâng coù chöôùng ngaïi, cuõng hay thuû laáy töôùng nöôùc Phaät maø töï trang nghieâm nöôùc mình. Nhö thaät quaùn thaân Phaät laø, quaùn thaân chö Phaät nhö huyeãn nhö hoùa, chaúng nhieáp thuoäc naêm uaån, möôøi hai nhaäp, möôøi taùm giôùi, hoaëc daøi hoaëc ngaén, hoaëc ngaàn aáy saéc theo choã thaáy cuûa chuùng sinh bôûi nghieäp nhaân duyeân ñôøi tröôùc. Trong ñaây Phaät töï noùi, thaáy Phaùp thaân aáy laø thaáy Phaät. Phaùp thaân laø phaùp baát khaû ñaéc khoâng; phaùp baát khaû ñaéc khoâng laø caùc phaùp sinh ra theo beân nhaân duyeân, khoâng coù töï taùnh. Bieát caùc caên cao thaáp laø, nhö ñaõ noùi trong ñoaïn möôøi löïc. Boà-taùt tröôùc bieát taâm sôû haønh cuûa heát thaûy chuùng sinh, ai thuaàn thuïc, ai lanh lôïi, ai boá thí nhieàu, ai trí tueä nhieàu, nhaân ngöôøi coù nhieàu maø ñoä thoaùt. Tònh theá giôùi Phaät laø, coù hai thöù tònh: Moät laø Boà-taùt töï tònh thaân mình, hai laø tònh taâm chuùng sinh, khieán tu ñaïo thanh tònh. Do nhaân duyeân kia vôùi ta thanh tònh neân theo sôû nguyeän maø ñöôïc theá giôùi thanh tònh. Vaøo Tam-muoäi nhö huyeãn laø, nhö ngöôøi huyeãn thuaät ôû moät choã maø laøm, caùc vieäc huyeãn ñaày khaép theá giôùi, naøo boán thöù binh chuûng, cung ñieän thaønh quaùch, uoáng aên ca muùa gieát cheát, soáng, öu, khoå v.v... Boà-taùt cuõng nhö vaäy, ôû trong Tam-muoäi naøy coù theå bieán hoùa ôû möôøi phöông theá giôùi; ñaày khaép trong ñoù, tröôùc laøm boá thí no ñuû cho

chuùng sinh, sau thuyeát phaùp giaùo hoùa; phaù hoaïi ba ñöôøng aùc, sau môùi an laäp chuùng sinh nôi ba thöøa, taát caû vieäc coù theå lôïi ích khoâng vieäc gì khoâng thaønh töïu. Taâm Boà-taùt aáy khoâng ñoäng, cuõng khoâng thuû laáy töôùng cuûa taâm. Thöôøng vaøo Tam-muoäi laø, Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi nhö huyeãn v.v... Taâm ñöôïc ñieàu khieån trong vieäc taïo taùc neân nay chuyeån thaân ñöôïc Baùo sinh Tam-muoäi (Tam-muoäi phaùt sinh theo quaû baùo chöù khoâng phaûi theo

söï tu taäp hieän taïi – ND); nhö ngöôøi thaáy saéc, khoâng duøng taâm löïc. ÔÛ trong Tam-muoäi naøy, ñoä chuùng sinh an oàn, hôn Tam-muoäi nhö huyeãn, töï nhieân thaønh vieäc, khoâng caàntaùc ñoäng, nhö ngöôøi caàu taøi coù khi duøng söùc, coù khi töï nhieân ñöôïc. Tuøy theo thieän caên thích öùng cuûa chuùng sinh maø thoï thaân laø, Boà-taùt hai thöù Tam-muoäi, hai thöù thaàn thoâng, do tu haønh ñöôïc vaø do quaû baùo ñöôïc, bieát duøng thaân gì, ngoân ngöõ gì, nhaân duyeân gì, vieäc gì, ñaïo gì, phöông tieän gì, ñeå maø thoï thaân, cho ñeán thoï thaân suùc sinh ñeå maø hoaù ñoä (xong Ñòa thöù taùm). Thoï laõnh phaàn ñoä chuùng sinh trong voâ bieân theá giôùi laø, saùu neûo chuùng sinh trong voâ löôïng voâ soá möôøi phöông theá giôùi, laø phaàn ñaùng ñoä maø Boà-taùt giaùo hoùa ñeå ñoä. Theá giôùi coù ba loaïi laø tònh, baát tònh, laãn loän. Chuùng sinh trong ba loaïi theá giôùi aáy, haïng ñaùng ñöôïc ñoä coù lôïi ích, thì ñeàu thu nhieáp heát. Ví nhö ñoát ñeøn laø vì ngöôøi coù maét, chöù khoâng vì ngöôøi muø. Boà-taùt cuõng nhö vaäy, hoaëc ngöôøi tröôùc ñaõ coù nhaân duyeân, hoaëc ngöôøi môùi taïo nhaân duyeân. Laïi nöõa, ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, goïi laø moät theá giôùi, moät thôøi sinh khôûi, moät thôøi hoaïi dieät. Möôøi phöông theá giôùi nhö haèng haø sa nhö vaäy laø moät Phaät theá giôùi. Phaät theá giôùi nhö vaäy, soá nhö haèng haø sa theá giôùi, laø moät bieån theá giôùi Phaät. Bieån theá giôùi Phaät nhö vaäy, soá nhö haèng haø sa theá giôùi möôøi phöông laø moät Phaät theá giôùi chuûng. Theá giôùi chuûng nhö vaäy, möôøi phöông voâ löôïng, aáy goïi laø moät theá giôùi Phaät. Ñoái vôùi heát thaûy theá giôùi thuû laáy moät phaàn nhö vaäy, aáy goïi laø phaàn chuùng sinh ñöôïc ñoä cuûa moät ñöùc Phaät. Ñöôïc nhö sôû nguyeän laø, Boà-taùt phöôùc ñöùc trí tueä ñaày ñuû, neân khoâng öôùc nguyeän gì khoâng ñöôïc.Ngöôøi nghe noùi phaàn chuùng sinh ñöôïc ñoä trong voâ löôïng voâ bieân theá giôùi nghi khoâng theå laøm ñöôïc, theá neân tieàp noùi sôû nguyeän ñöôïc nhö yù. Trong ñaây Phaät töï noùi saùu Ba-la-maät ñaày ñuû, naêm ñoä thì phöôùc ñöùc ñaày ñuû, Baùt-nhaõ thì trí tueä ñaày ñuû. Bieát ngoân ngöõ caùc trôøi, roàng, Daï-xoa, Caøn-thaùt-baø laø, nhö toâi ôû treân kia noùi, phöôùc ñöùc trí tueä ñaày ñuû, sôû nguyeän ñöôïc nhö yù. Bieát ngoân ngöõ cuûa keû khaùc töùc laø vieäc öôùc nguyeän. Laïi nöõa, Boà-taùt ñöôïc trí tuùc maïng thanh tònh neân bieát ñöôïc heát thaûy ngoân ngöõ ôû nhöõng nôi sinh ra. Laïi nöõa, döôïc nguyeän trí neân bieát taâm cuûa ngöôøi laäp danh, cöôõng laäp danh töï ngöõ ngoân. Laïi nöõa, Boà-taùt ñöôïc Tam-muoäi bieát ngoân ngöõ chuùng sinh neân thoâng suoát heát thaûy ngoân ngöõ khoâng trôû ngaïi.

Laïi nöõa, töï ñöôïc boán trí voâ ngaïi, coøn hoïc boán trí voâ ngaïi cuûa Phaät, vì vaäy neân bieát ngoân ngöõ aâm thanh cuûa chuùng sinh. ÔÛ thai thaønh töïu laø, coù ngöôøi noùi Boà-taùt cöôõi voi traéng, coù voâ löôïng chö thieân Ñaâu-suaát vaây quanh cung kính cuùng döôøng, haàu haï vaøo thai meï; coù ngöôøi noùi meï Boà-taùt ñöôïc löïc Tam-muoäi nhö huyeãn neân laøm cho buïng lôùn roäng voâ löôïng, heát thaûy ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi Boà-taùt, trôøi, roàng, quyû, thaàn ñeàu ñöôïc vaøo trong thai. Do nhaân duyeân nghieäp phöôùc ñöùc cuûa Boà-taùt chieâu caûm neân ñaõ saün coù cung ñieän ñaøi quaùn, giöôøng toïa trang nghieâm, treo maøn ruõ phan, raûi hoa ñoát höông, vaäy sau Boà-taùt haï ñeán ôû ñoù. Cuõng do löïc Tam-muoäi neân xuoáng vaøo thai meï maø ôû treân trôøi Ñaâu-suaát vaãn nhö cuõ. Sinh thaønh töïu laø, Boà-taùt khi saép sinh, chö thieân, roàng, quæ, thaàn, trang nghieâm ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, luùc aáy coù toøa hoa sen baûy baùu, töï nhieân hieän ra. Töø trong thai meï coù voâ löôïng Boà-taùt ra tröôùc, ngoài treân hoa sen chaáp tay taùn thaùn, chôø ñôïi Boà-taùt vaø caùc trôøi, roàng, quyû, thaàn, thaùnh, ngoïc nöõ v.v... ñeàu chaáp tay moät loøng mong thaáy Boà-taùt sinh, vaäy sau Boà-taùt môùi töø hoâng beân phaûi cuûa meï sinh ra, nhö traêng troøn töø trong maây xuaát hieän, phoùng haøo quang lôùn chieáu voâ löôïng theá giôùi. Luùc aáy coù tieáng lôùn, vang khaép möôøi phöông theá giôùi, xöôùng raèng: Vò Boà-taùt ôû nöôùc aáy sinh thaân cuoái cuøng. Hoaëc coù Boà-taùt hoùa sinh trong hoa sen. Trong boán caùch sinh, Boà-taùt hoaëc thai sinh hoaëc hoùa sinh; trong boán chuûng ngöôøi, Boà-taùt sinh vaøo hai chuûng taùnh Saùt-lôïi hoaëc Baø-la-moân, vì sinh vaøo hai chuûng taùnh naøy thì ñöôïc moïi ngöôøi yeâu quyù. Nhaø thaønh töïu laø, nhaø Baø-la-moân coù trí tueä, nhaø Saùt-lôïi coù theá löïc. Baø-la-moân lôïi ích ñôøi sau, Saùt-lôïi lôïi ích ñôøi naøy. Hai chuûng taùnh coù ích ôû ñôøi neân Boà-taùt sinh ôû trong ñoù. Laïi nöõa, nhaø coù caùc phaùp coâng ñöùc, nghóa laø khoâng thoái chuyeån, sinh, aáy goïi laø nhaø thaønh töïu. Doøng hoï thaønh töïu laø, Boà-taùt ôû treân trôøi Ñaâu-suaát xem theá gian doøng hoï naøo quyù, coù theå thu nhieáp chuùng sinh, töùc sinh vaøo nôi doøng hoï ñoù. Nhö trong baûy ñöùc Phaät, ba ñöùc Phaät ñaàu Tyø-baø-thi, Thi-khí, Tyø- xaù-phuø sinh trong doøng hoï Kieàu-traàn-nhö; ba ñöùc Phaät keá tieáp Caâu-löu- toân, Caâu-na-haøm Maâu-ni, Ca-dieáp sinh trong doøng hoï Ca-dieáp. Coøn ñöùc Phaät Thích-ca Maâu-ni sinh trong doøng hoï Kieàu-ñaøm. Laïi nöõa, Boà-taùt ban ñaàu taâm saâu xa beàn chaéc, aáy goïi laø doøng hoï cuûa chö Phaät. Coù ngöôøi noùi: Ñöôïc voâ sinh phaùp nhaãn, aày laø doøng hoï cuûa chö Phaät; luùc aáy ñöôïc khí phaàn Trí nhaát thieát chuûng cuûa Phaät, nhö haïng ngöôøi taùnh ñòa trong phaùp Thanh-vaên.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 50 527

Quyeán thuoäc thaønh töïu laø, ñeàu thuaàn ngöôøi trí, ngöôøi laønh, ñôøi ñôøi nhoùm coâng ñöùc. Trong ñaây Phaät töï noùi thuaàn laáy Boà-taùt laøm quyeán thuoäc, nhö trong Kinh Baát khaû tö nghì noùi Cuø-tyø-gia laø ñaïi Boà-taùt. Taát caû quyeán thuoäc ñeàu laø Boà-taùt ôû ñòa vò baát thoái chuyeån. Duøng löïc Tam-muoäi phöông tieän bieán hoùa laøm nam laøm nöõ, chung laøm quyeán thuoäc. Nhö Cö só baûo cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông, laø nhöõng Daï-xoa, quyû thaàn hieän

laøm thaân ngöôøi, coïng söï vôùi ngöôøi. Xuaát gia thaønh töïu laø, nhö Boà-taùt Thích-ca Vaên ñang ñeâm ôû cung ñieän thaáy caùc theå nöõ, ñeàu gioáng nhö cheát; chö thieân quyû thaàn möôøi phöông, caàm ñoà phan hoa cuùng döôøng, phuïng röôùc Boà-taùt ñi ra. Luùc aáy, tuy Xa-naëc tröôùc laõnh saéc leänh vua Tònh-phaïn, nhöng laïi theo yù Boà-taùt, töï daét ngöïa ñeán, söù giaû boán thieân vöông tieáp ñôõ chaân ngöïa, vöôït thaønh ñi ra, vì ñeå phaù caùc phieàn naõo, ma nhaân neân chæ cho moïi ngöôøi thaáy söï ueá taïp taïi gia raèng: Haïng ngöôøi ñaïi coâng ñöùc quí troïng nhö theá maø coøn xuaát gia, huoáng gì haïng ngöôøi phaøm tieåu. Coù caùc nhaân duyeân nhö vaäy goïi laø xuaát gia thaønh töïu. Trang nghieâm caây Phaät thaønh töïu laø, trang nghieâm caây Boà-ñeà nhö tröôùc noùi. Trong ñaây Phaät töï noùi, caây Boà-ñeà aáy laáy huyønh kim laøm goác, baûy baùu laøm thaân, thôù, caønh, laù; aùnh saùng cuûa thaân caây, thôù, caønh. laù chieáu khaép möôøi phöông voâ löôïng voâ soá theá giôùi Phaät. Hoaëc coù ñöùc Phaät, laáy baûy baùu cuûa Boà-taùt trang nghieâm caây Phaät, hoaëc coù vò khoâng nhö vaäy. Vì côù sao? Vì thaàn löïc cuûa chö Phaät khoâng theå nghó baøn; vì chuùng sinh neân hieän caùc thöù trang nghieâm. Heát thaûy caùc thieän caên coâng ñöùc ñaày ñuû laø, Boà-taùt ôû trong ñòa thöù baûy phaù caùc phieàn naõo, lôïi mình ñaày ñuû, vaøo ôû ñòa thöù taùm, ñòa thöù chín, lôïi ích ngöôøi khaùc, nghóa laø giaùo hoùa chuùng sinh, thanh tònh coõi Phaät. Lôïi mình lôïi ngöôøi saâu xa roäng lôùn, neân heát thaûy coâng ñöùc ñaày ñuû; nhö A-la-haùn, Bích-chi Phaät naëng veà töï lôïi, nheï veà lôïi tha neân khoâng goïi laø ñaày ñuû. Chö thieân vaø tieåu Boà-taùt tuy coù theå laøm lôïi ích maø töï mình chöa tröø heát phieàn naõo, neân cuõng khoâng ñaàyø ñuû. AÁy goïi laø coâng ñöùc ñaày ñuû (xong Ñòa thöù chín). Neân bieát Boà-taùt aáy nhö Phaät laø, Boà-taùt ngoài döôùi coäi caây nhö vaäy, laø vaøo ñòa thöù möôøi, goïi laø Phaùp vaân ñòa. Ví nhö ñaùm maây lôùn truùt möa lieân tuïc khoâng nghæ, taâm töï nhieân sinh voâ löôïng voâ bieân caùc Phaät phaùp thanh tònh, nieäm nieäm voâ löôïng. Baáy giôø Boà-taùt nghó raèng: Taâm boïn Ma vöông coõi Duïc chöa haøng phuïc, neân phoùng haøo quang giöõa hai chaân maøy, khieán traêm öùc cung ñieän ma toái taêm khoâng hieän, ma lieàn saân naõo, taäp hôïp binh chuûng cuûa noù ñi ñeán böùc naõo Boà-taùt. Boà-taùt haøng phuïc

ma xong, möôøi phöông chö Phaät möøng coâng huaân aáy, ñeàu phoùng haøo quang giöõa hai chaân maøy, chieáu vaøo ñænh Boà-taùt. Luùc aáy, coâng ñöùc cuûa ñòa thöù möôøi coù ñöôïc, bieán laøm Phaät phaùp, döùt heát thaûy taäp khí phieàn naõo, ñöôïc giaûi thoaùt voâ ngaïi, ñuû Möôøi löïc, Boán vieäc khoâng sôï, Boán trí voâ ngaïi, Möôøi taùm phaùp khoâng chung, Ñaïi töø Ñaïi bi v.v... voâ löôïng voâ bieân Phaät phaùp. Luùc aáy ñaát chaán ñoäng saùu caùch, trôøi möa hoa höông, caùc Boà-taùt trôøi, ngöôøi ñeàu chaáp tay taùn thaùn. Luùc aáy Phaät phoùng haøo quang lôùn chieáu khaép möôøi phöông voâ löôïng theá giôùi; möôøi phöông chö Phaät, caùc Boà-taùt, trôøi, ngöôøi lôùn tieáng xöôùng raèng: Phöông aáy, nöôùc aáy, Boà-taùt aáy, ngoài ôû ñaïo traøng thaønh töïu Phaät söï, laø haøo quang aáy. AÁy goïi laø Boà-taùt ôû ñòa thöù möôøi nhö Phaät. Laïi nöõa, trong ñaây Phaät coøn noùi töôùng traïng ñòa thöù möôøi, laø Boà-taùt haønh Saùu Ba-la- maät do löïc phöông tieän neân traûi qua

Caøn-tueä ñòa cho ñeán Boà-taùt ñòa, truù ôû Phaät ñòa. Phaät ñòa töùc laø ñòa thöù möôøi. Boà-taùt tu möôøi ñòa nhö vaäy, goïi laø Phaùt thuù Ñaïi thöøa.

---------o0o--------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.